

Центрально-
український
національний
технічний
університет
Central
Ukrainian
National
Technical
University

факультет
обліку та
фінансів
Accounting
and Finance
Faculty

кафедра
аудиту, обліку та
оподаткування
Audit, Accounting
and Taxation
Department

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський національний технічний університет (ЦНТУ)
Факультет обліку та фінансів

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Central Ukrainian National Technical University (CNTU)
Faculty of Accounting and Finance

**РОЗВИТОК ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ
В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ**

**DEVELOPMENT OF ACCOUNTING, AUDIT, AND TAXATION
IN THE CONDITIONS OF INNOVATIVE TRANSFORMATION
OF SOCIO-ECONOMIC SYSTEMS**

Матеріали

VIII Міжнародної науково-практичної конференції
25 листопада 2020 року

Thesis

VIIIth International Scientific and Practical Conference
November 25, 2020

Кропивницький – 2020
Kropyvnytskyi – 2020

Представлено матеріали досліджень вітчизняних й зарубіжних науковців та практиків з проблем інноваційної трансформації соціально-економічних систем; політики в сфері обліку, оподаткування та аудиту як інструменту регулювання соціально-економічного розвитку; оподаткування підприємницької діяльності та сучасних систем корпоративного податкового менеджменту; імперативів розвитку теорії, методології та організації обліку в умовах функціонування інформаційної економіки; трансформації ролі та завдань державного, незалежного та внутрішнього аудиту в умовах поглиблення глобалізаційних процесів та інноваційних трансформацій; інформаційно-аналітичне забезпечення та сучасних інформаційних технологій в управлінні соціально-економічними системами.

Для наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів, практиків.

Редакційна колегія:

О.М. Левченко, д.е.н., проф.; **Н.С. Шалімова**, д.е.н., проф. (відп. редактор); **Г.І. Кузьменко**, к.е.н., доц.; **О.А. Магопець**, к.е.н., доц.; **О.Б. Пугаченко**, к.е.н., доц. (відп. секретар), **О.М. Гай**, к.е.н., доц.; **О.В. Пальчук**, к.е.н., доц.; **В.М. Савченко**, к.е.н., проф.; **В.В. Шалімов**, к.е.н., доц.

Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем: Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 25 листопада 2020 р. – Кропивницький: Ексклюзив-Систем, 2020. – 404 с.

ISBN 978-617-7942-03-9

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою Центральноукраїнського національного технічного університету, протокол № 10 від 24 листопада 2020 року.

Орехова Альвіна	ЦИФРОВІЗАЦІЯ СФЕРИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	255
Остапенко Олена	ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	257
Павлусів Христина Плиса Зоряна	ВНУТРІШНІЙ АУДИТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПРЯМИМИ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	260
Пальчук Оксана	ПРОБЛЕМИ ПОБУДОВИ ОБЛІКУ НЕВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ.....	263
Плиса Володимир Плиса Зоряна	ДЕКОНСТРУКЦІЯ ПІДСИСТЕМИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	266
Погуда Наталія	ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ.....	269
Попівняк Юлія	ДОКУМЕНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ В ОБЛІКОВУ ПРАКТИКУ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	271
Попкова Анна	ПОЛІТИКА В СФЕРЕ УЧЕТА І НАЛОГООБЛОЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПІДПРИЯТІЙ.....	272
Прокопишин Оксана	ОСОБЛИВОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ....	275
Пронюк Ганна Пронюк Олена	ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	278
Прус Людмила	ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ КРІ ПРИ ОЦІНЮВАННІ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ МАЙНОМ, ЩО ПЕРЕЙШЛО У ВЛАСНІСТЬ ДЕРЖАВИ.....	281
Пугаченко Ольга	ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ, ФОРМ І ВИДІВ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ АУДИТОРІВ.....	284
Рилєєв Сергій Лучик Світлана	ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗМІСТУ КАТЕГОРІЇ «ПОДАТКОВИЙ АУДИТ».....	288
Роева Ольга	ВИКОРИСТАННЯ ЗОВНІШНІХ ПІДТВЕРДЖЕНЬ ПРИ ВИКОНАННІ АУДИТУ ЗАПАСІВ ЯК ОКРЕМОГО ЗАВДАННЯ ТА В РАМКАХ ЗАВДАНЬ З АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ.....	291
Савченко Віра Юрченко Оксана	ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТОРГОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	294
Селіщева Єлизавета	ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ.....	296
Смірнова Ірина Спиридонов Денис	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЦЕСУ ЗАКУПІВЕЛЬ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ.....	299
Смірнова Надія	ЕКОЛОГІЧНА ЕКОНОМІКА ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	301

Рилєєв Сергій

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри обліку і оподаткування

Лучик Світлана

доктор економічних наук, професор
завідувач кафедри обліку і оподаткування

Чернівецький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-економічного університету
м. Чернівці, Україна

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗМІСТУ КАТЕГОРІЇ «ПОДАТКОВИЙ АУДИТ»

Послідовна імплементація норм ЄС у вітчизняне законодавство призвела до розширення переліку суб'єктів господарювання для яких аудит фінансової звітності є обов'язковим. Насамперед це підприємства, які викликають суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, середні підприємства, а також інші суб'єкти господарювання відповідно до чинного законодавства тощо. Для інших аудит зазвичай є ініціативним.

Будь-яке підприємство є платником податків та зборів, неправильне обчислення яких або несвоєчасна сплата може призвести до виникнення штрафних санкцій, блокування операцій по рахункам і навіть арешту майна. Знизити ймовірність настання податкових ризиків допомагає незалежний податковий аудит.

У вітчизняному законодавстві відсутнє як поняття «податковий аудит», так і деяких інших видів супутніх аудиторських послуг, зокрема «стратегічний аудит», «екологічний аудит» тощо. При цьому аналіз опублікованих праць дозволив окреслити два основні підходи до змісту «податковий аудит»:

1. Податковий аудит – перевірка працівниками податкових (фіскальних) органів повноти нарахування та своєчасної сплати податків і зборів платниками до бюджетів усіх рівнів. У даному контексті це поняття ближче до категорії «державний податковий контроль» або «державний податковий аудит». Перша категорія може бути обґрунтована тим, що Державна податкова та фіскальна служби України є центральними органами виконавчої влади, однією з функцій яких є контроль за надходженням до бюджетів та державних цільових фондів податків і зборів, митних та інших платежів. Друга лише за семантикою обґрунтовується наявністю Державної аудиторської служби України, яка реалізує державну політику у сфері державного фінансового, а не податкового контролю.

2. Податковий аудит або аудит оподаткування – це насамперед незалежна перевірка стану бухгалтерського обліку, правильності нарахування та сплати податків і зборів, формування та подання податкових декларацій тощо (рис. 1). У цьому контексті дана категорія ближча саме до визначення «аудиторська діяльність – незалежна професійна діяльність аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, зареєстрованих у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, з надання аудиторських послуг» [4].

Рисунок 1 – Концептуальні засади податкового аудиту [2-3]

МСА 610 «Розгляд роботи внутрішнього аудиту» містить таке визначення «внутрішній аудит – оцінювальна діяльність служби, створеної суб'єктом господарювання [1, с. 76].

Хоча незалежно від ступеня самостійності та об'єктивності внутрішнього аудиту він не може досягнути такого ступеня незалежності, якого вимагають від зовнішнього аудитора при висловленні ним думки щодо фінансових звітів.

Існують обмеження щодо надання аудиторських та деяких неаудиторських послуг підприємствам, що викликають суспільний інтерес, під час проведення обов'язкового аудиту, зокрема:

- складання податкової звітності, розрахунку обов'язкових зборів і платежів, представництва юридичних осіб у спорах із зазначених питань;
- ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності;
- консультування з питань управління, розробки і супроводження управлінських рішень;
- розробка та впровадження процедур внутрішнього контролю, управління ризиками, а також інформаційних технологій у фінансовій сфері тощо [4].

Даний факт підкреслює, що майже весь спектр отриманих супутніх послуг незалежного зовнішнього аудиту оподаткування, під час проведення обов'язкового аудиту на даних підприємствах, ставить їх «поза законом».

Податковому аудиту притаманні загальні класифікаційні ознаки аудиту, тобто його поділ на: зовнішній та внутрішній; обов'язковий та ініціативний; комплексний, тематичний та структурний тощо.

У цьому контексті на особливу увагу заслуговує структурний податковий аудит як симбіоз комплексного та тематичного видів, так як перевірки підлягають всі види податків та зборів в розрізі структурних підрозділів компанії. А оскільки останні взагалі можуть не бути платниками окремих або всіх податків, які нараховує та сплачує головна компанія, то обсяг перевірки обмежиться лише деякими їх видами.

Отже, з метою чіткого розмежування окреслених вище понять та підвищення ефективності податкового контролю необхідно навести зміст «податковий аудит» у нормативних документах, розробити та впровадити методологічні підходи щодо термінології та стандартизації аудиту оподаткування як напряму аудиторської діяльності у контексті Міжнародних стандартів аудиту й задоволення відповідних потреб суб'єктів господарювання в межах чинного законодавства.

Література:

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2016-2017. Міжнародна Федерація Бухгалтерів, Аудиторська Палата України. URL: http://www.apu.com.ua/files/temp/Audit_2018_1.pdf (дата звернення: 08.11.2020)
2. Попова Л.В., Никулина Л.Н. Аудит налогообложения. Москва : Дело и Сервис, 2014. 192 с.
3. Податкове планування та управління податковими ризиками. *ТОВ «Аудиторська фірма» М.Т.Д. Аудит* : веб-сайт. URL: <http://mtdaudit.kiev.ua/ua/poslugi/podatkovye-planuvannya-ta-upravl-nnya-podatkovimi-rizikami> (дата звернення 10.11.2020).

4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення 11.11.2020).

УДК 657.6

Роєва Ольга

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ЗОВНІШНІХ ПІДТВЕРДЖЕНЬ ПРИ ВИКОНАННІ АУДИТУ ЗАПАСІВ ЯК ОКРЕМОГО ЗАВДАННЯ ТА В РАМКАХ ЗАВДАНЬ З АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Міжнародні стандарти аудиту (МСА) серій 100-700 застосовуються до аудиту фінансової звітності та мають бути в разі необхідності належним чином адаптовані для проведення аудитів іншої історичної фінансової інформації. МСА 805 «Особливі положення щодо аудитів окремих фінансових звітів та окремих елементів, рахунків або статей фінансового звіту» (далі – МСА 805) розглядає особливі положення використання вищезазначених МСА під час аудиту окремого фінансового звіту або окремого елемента, рахунку або статті фінансового звіту.

Запаси, як важлива складова активів будь-якого підприємства, виступають об'єктом перевірки при виконанні аудиту фінансової звітності. Також слід враховувати можливість існування двох варіантів виконання завдань з аудиту запасів, які аналізуються в МСА 805. Перший варіант полягає в тому, що аудитор виконує аудит повного комплексу фінансової звітності і додатково – аудит запасів як окремого елемента, статті або рахунку. Другий варіант передбачає виконання аудиту запасів як окремого завдання і не залучення аудитора до аудиту повного комплексу фінансової звітності.

Міжнародний стандарт аудиту (МСА) 505 «Зовнішні підтвердження» розглядає використання аудитором процедур зовнішнього підтвердження для отримання аудиторських доказів відповідно до вимог МСА 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики» і МСА 500 «Аудиторські докази». Зовнішнє підтвердження – аудиторські докази, отримані як пряма письмова відповідь аудитору від третьої сторони (сторони, яка підтверджує) у паперовій формі або на електронних чи інших носіях інформації. Безперечно, що в контексті аудиту запасів зовнішні підтвердження є одним з найважливіших джерел доказів, оскільки: по-перше, процедури зовнішнього підтвердження часто виконуються для отримання підтвердження або запиту щодо інформації про залишки на рахунках та їх елементи; по-друге, вони також можуть використовуватися для підтвердження умов угод, контрактів або операцій між компанією та іншими сторонами, або для підтвердження відсутності певних умов, наприклад додаткової угоди.